

Asia: VM/742/04.00.00.09/2016

Lausuntopyyntö Suomen ja Viron välisestä väestön rekisteröintiä koskevasta valtiosopimuksesta

Kommentit sopimuksesta

Yleiset kommentit sopimuksesta

Eläketurvakeskuksen mielestä sopimus on kannatettava. Se auttane ja nopeuttanee henkilöiden tunnistamista myös työeläkealan tarpeisiin. Lisäksi se auttane EU:n sosiaaliturva-asetuksen 883/04 määräysten soveltamista Suomen ja Viron välillä liikkuviin henkilöihin.

Eläketurvakeskus ratkaisee, voiko Suomessa ja Virossa työskentelevä henkilö kuulua Suomen sosiaaliturvaan. Tässä ratkaisussa merkityksellistä on se, missä henkilö asuu. On tärkeää erottaa se, että väestötietojärjestelmän mukainen asuinpaikan määrittely voi poiketa EU:n sosiaaliturva-asetusta sovellettaessa käytettävästä asumisen määrittelystä. Asuinvaltiolla ei sosiaaliturva-asetusta sovellettaessa tarkoiteta aina väestötietojärjestelmän mukaista asumista, vaan EU:n sosiaaliturva-asetuksessa määriteltyä asumista, eli niin sanottua intressien keskusta. Kun määritellään intressien keskusta, annetaan painoarvoa esimerkiksi oleskelun pituudelle, asumisen vakinaisuudelle ja sille, missä perhe asuu. Väestön rekisteröintiä koskevat merkinnät ovat yksi osatekijä määriteltäessä asumista sosiaaliturva-asetuksen mukaisesti.

Jos väestörekisterin mukainen asuinpaikka jatkossa määräytyisi nyt solmittavana olevan sopimuksen mukaisesti, auttaisi tämä ajantasaisempi, selkeämpi ja vain yhteen maahan osoittava väestörekisterimerkintä määrittämään myös EU:n sosiaaliturva-asetuksen mukaista asumista. Olisi hyvä, että henkilöllä olisi kerrallaan rekisteröity vakituinen asuinpaikka ainoastaan yhdessä sopimusvaltiossa.

Kuitenkin myös jatkossa asumisen määrittely saattaa siis johtaa eri lopputulokseen sosiaaliturvan ja väestörekisteröinnin osalta, koska EU:n sosiaaliturva-asetuksen mukaisessa asumisen määrittelyssä otetaan huomioon muitakin seikkoja kuin väestönrekisteriin merkitty vakituinen asuinpaikka.

Lisäksi on oleellista, että myös henkilötunnisteita voidaan siirtää maasta toiseen sopimuksen nojalla. Tämä auttane ja nopeuttane henkilöiden tunnistamista työeläkealan tarpeisiin etenkin, jos tiedot väestöviranomaisten välillä saadaan ajantasaisiksi. Valmisteilla olevassa EESSI-liikenteessä myös sosiaaliturvasektorin laitokset vaihtavat sähköisillä sanomilla tietoa henkilön tunnistetiedoista. Tiedot sisältävät henkilön tunnistenumeron, PIN:in (Personal Identification Number). Oletettavasti EESSI-liikenteen mukainen tietojenvaihto ei ole kuitenkaan kaikilta osin kattavaa. Myöskään EESSI-liikenteen mukaisia Virosta saatuja henkilötunnisteita ei välitetä VRK:lle.

Kun väestönrekisteröintiä koskevan sopimuksen myötä henkilön tunnistetiedot olisi vaihdettu molemminpuolisesti ja tallennettu väestötietojärjestelmään, voisi tietoja hyödyntää myös työeläkejärjestelmän rajat ylittävissä palveluissa ja esimerkiksi eIDAS-tunnistautumisessa, edellyttäen, että kansalliset järjestelmät saadaan yhteensopiviksi.

Kommentit sopimuksen tavoitteista ja soveltamisalasta

-

Kommentit muuttoa koskevasta menettelystä

-

Kommentit tietojen vaihdosta ja käsittelystä

-

Sopimuksen allekirjoittamisen tarkoituksenmukaisuus

Lausunnonantajan näkemys sopimuksen allekirjoittamisen tarkoituksenmukaisuudesta

Eläketurvakeskus pitää sopimuksen allekirjoittamista tarkoituksenmukaisena.

Sopimuksen eduskunnan myötävaikutusta edellyttävät määräykset

Sisältääkö sopimus sellaisia eduskunnan myötävaikutusta edellyttäviä määräyksiä, joita ei ole tunnistettu arviomuistiossa?

-

Edellyttääkö sopimuksen voimaantulo sellaisia muutoksia kansalliseen sääntelyyn, joita ei ole tunnistettu arviomuistiossa?

-

Muut kommentit eduskunnan myötävaikutusta edellyttävistä määräyksistä

-

Vaikutukset ja toimenpiteet

Kommentit sopimuksen vaikutuksista

Sopimus auttaisi työeläkejärjestelmää henkilöiden tunnistamisessa sekä EU:n sosiaaliturva-asetuksen toimeenpanossa ensimmäisessä kohdassa kuvatulla tavalla. Näin sopimuksen tarkoitus väestön liikkuvuuden tukemisesta toteutuisi myös tältä osin.

Mitä toimenpiteitä sopimuksen voimaantulo edellyttäisi hallinnon- tai toimialallanne?

Sopimus ei johtaisi suoraan toimenpiteisiin, vaan voimaantultuaan edesauttaisi työeläkejärjestelmän käsiteltävänä olevissa tunnistamis- ja päätösasioissa.

Muut kommentit

Muut kommentit

-

Nurmi Heini
Eläketurvakeskus